

25 Φεβρουαρίου 2014

Λατέρνα: ήχος μιας άλλης εποχής

[Πολιτισμός / Λαογραφία-Παράδοση](#)

Λατέρνα που εκτίθεται στο Λαογραφικό και Εθνολογικό μουσείο Θεσσαλονίκης

Η λατέρνα κατέφθασε στη Θεσσαλονίκη από την Πόλη στις αρχές του 20ου αιώνα. Δεν βρήκε όμως ό,τι άφησε εκεί: μαγαζιά φιλόξενα στα οποία αντικαθιστούσε το πάλκο της ορχήστρας.

Φορτωμένη με την πλάτη της στην πλάτη του περιφερόμενου λατερινατζή βγήκε με το ποδαρικό της συντροφιά στους δρόμους: από Πολίτισσα αρχόντισσα κατέληξε ζητιάνα. Κι οι λατερινατζήδες που την κουβαλούσαν κι οι σταμπαδόροι που την τύπωναν ήταν πρόσφυγες στην πόλη. Τα εργαστήρια της στήθηκαν στην οδό Αισώπου κοντά στον Σιδηροδρομικό Σταθμό. Ένας κύλινδρος με καρφάκια τα σωθικά της κάθε καρφί και νότα. Εννιά τραγούδια κάθε κύλινδρος, 700 με 900 καρφιά κάθε τραγούδι.

Το μπούστο της απαραιτήτως στολισμένο: μια γυναίκα, ένα ζευγάρι, λουλούδια,

σουσάμια, μπιχλιμπίδια. Πάντα παρέα με ένα ντέφι. Λαϊκά, δημοτικά, ρεμπέτικα, ελαφρά, αλλά και ξένα τραγούδια...αταίριαστα και ταιριασμένα, όλα μεταγράφηκαν στο οικείο της ηχώχρωμα. Στη δικτατορία του Μεταξά κυνηγήθηκε λόγω επαιτείας. Τα ρεμπέτικα την φιλοξένησαν στα καταγώγια. Μετά ήρθε το γραμμόφωνο, το ραδιόφωνο, το τζούκ μπόχ...ξεθώριασε το ωραίο μπούστο. Ο ελληνικός κινηματογράφος της έδωσε ένα τελευταίο φιλί ζωής και της απέδωσε τουλάχιστον φιλότιμο.

Εξήντα χρόνια μετά την τελευταία λατέρνα ξαναγεννιέται εδώ, στη Θεσσαλονίκη, ένα εργαστήριο κλειδοκύμβαλων και κυλινδρικών οργάνων. Η λατέρνα αναβιώνει.

Η λατέρνα είναι ένα μουσικό κουτί που παράγει μουσική, χάρη σε ένα κύλινδρο, που φέρει καρφιά στην επιφάνειά του. Καθώς περιστρέφεται τα καρφιά χτυπούν τις περασμένες στην πλάτη της λατέρνας χορδές και έτσι παράγεται ο ήχος.

(Το κείμενο προέρχεται από την έκθεση του Λαογραφικού και Εθνολογικού Μουσείου Μακεδονίας-Θράκης με τίτλο: «Θεσσαλονίκη: πόλη εύξεινος και πολύξενος.»)

<http://bit.ly/1msViVM>